

MŪSU PASTOGĖ

XXXVII metal Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication No NBH 0696 Kaina - Price \$ 1 13. 7. 1987 Nr. 27 (2002)

LIBERALŲ PARTIJOS PAREIŠKIMAS

PARLIAMENT OF AUSTRALIA HOUSE OF REPRESENTATIVES

JOHN SPENDER, Q.C., M.P.
MEMBER FOR NORTH SYDNEY
SHADOW ATTORNEY-GENERAL
OPPOSITION SPOKESMAN ON THE STATUS OF WOMEN
MANAGER OF OPPOSITION BUSINESS
IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

3 July 1987

Dr A. Kabaila
Chairman
The Baltic Council of Australia
Latvian Centre
32 - 34 Parnell Street
STRATHFIELD 2135

John Spender, Q.C., M.P.

Dear Dr Kabaila,

Thank you for your letter of 20 June 1987.

The Liberal Party understands and sympathises with the concerns of the Baltic communities. Let me now deal with each of the numbered paragraphs of your letter:

1. The definition of "war criminal" should be clear, concise, and centred on the concept of individual liability. The notion of individual liability and individual responsibility is basic to Australia's criminal justice system.
2. The proposed legislation should be general in its application. After giving careful thought to the matter, I have come to the conclusion that the legislation should not be confined to Nazi war criminals.
3. The presumption of innocence is fundamental to our system of justice. It will be upheld without qualification.
4. Putting to one side extradition cases brought under extradition agreements duly entered into by Australia, prosecution, trial and punishment of any war criminals should take place in Australia. All such trials will be criminal trials based on serious criminal conduct such as murder or deportation. There are no proposals to consider civil proceedings relating to matters such as immigration applications.
5. Extradition from Australia can only take place where the country seeking extradition has an extradition agreement with Australia. No such agreement exists with the USSR. Therefore extradition to the USSR cannot take place. Australia has certain inherited extradition arrangements with Albania, Czechoslovakia, Hungary, Poland and Yugoslavia. (These are to be found in the Schedule to the Extradition (Foreign States) Act 1966). I am aware that the Government claims Australia does not have extradition arrangements in relation to the type of activity in question with any of these satellites of the USSR. I do not know the basis of this claim. But looking to the future there are some things that should be stated very explicitly. As to the Soviet Union, that regime has a notorious history and a policy of undermining, discrediting and infiltrating anti-communist refugee communities. The Soviet system of justice is subservient to, and serves the political interests of the Soviet State. I have no confidence that any persons extradited to the Soviet Union could receive a fair trial by our standards. Consequently, I do not believe extradition to the Soviet Union - or any of its satellites - could be supported.
6. Suspected war criminals should not be publicly identified until formal charges are laid.
7. I entirely agree that Soviet evidence is highly dubious and should only be used with extreme caution. What I have already said makes it plain that I agree that the Soviet Government is in a position to coerce, blackmail and intimidate potential witnesses, or witnesses returning to the Soviet Union after giving testimony and that the Soviets have an obvious interest in discrediting both anti-Soviet groups and individuals in the West. I add that I am well aware of the tragic history the countries the Baltic Council represents have suffered at the hands of the Soviet Union, and the reasons why the Soviet Union might seek to undermine your communities.

8. All witnesses should be available for cross-examination in Australian courts.

I notice that the Prime Minister in his response to you has left open the question of extradition. You will appreciate from what I have said that we do not believe extradition to the Soviet Union or its satellites can be supported. As to any applications by other countries which may possibly be made there are two additional safeguards which in our view should apply.

First, any extradition application must be determined under the laws that apply to committal proceedings in Australian courts. The defences currently open in extradition proceedings are extremely limited. By contrast, in committal proceedings a person has a right to challenge the evidence brought against him, to bring evidence to contravert that evidence, and to persuade the court that no prima facie case has been made out. These kinds of protections should apply to any application for extradition made against an alleged war criminal.

Second, if an application for extradition is made, and a prima facie case established in an Australian court, we would need to look very carefully at the system of justice which applies in the country seeking extradition so that we could be satisfied that the accused would be given a fair trial.

I hope what I have said in this letter answers the concerns of members of your communities. Please do not hesitate to get in touch with me if I can be of help in any way to your Council or to your communities.

Yours sincerely,

John Spender.

ATSAKYMAI

Tuo pačiu klausimu gauti atsakymai:

1. Iš John Howard, opozicijos vado, į telegramą, pasiųstą Jurgio Jonavičiaus Lietuvių Informacijos biuro atstovo Adelaidėje.
2. Iš Alan Cadman, opozicijos ministerio Imigracijai ir Etniškų Reikalų į laišką Gintautui Kaminskui, Lietuvių Informacijos biuro atstovo Canberroje.
3. Iš Janine Haines, Australijos Demokratų partijos vadės - senatorės į laišką Dr. A. P. Kabailos, Baltų Tarybos pirmininko.

AUSTRALIJOS BALTŲ TARYBOJE

Baltų Tarybos posėdžiui pirmininkaujęs L. Cox pareiškė, kad Baltų Tarybos pirmininkas Dr. A. Kabaila pasitraukė iš pareigų nuo liepos 1 d., pranešęs apie tai Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybai.

(Ištrauka iš Australijos Baltų Tarybos protokolo, 1987 m. liepos 3 d., prisiųsto Mūsų Pastogei.)

PALAIMINIMAS IŠ ROMOS

Prelatas P. Butkus, grįžęs į Sydneją iš Romos, perduoda Australijos lietuviams linkėjimus ir palaiminimą vyskupo Pauliaus Baltakio O.F.M. ir Telsių vyskupo Antano Vaičiaus.

Vyskupas P. Baltakis atvyks į Australiją gruodžio 18 d. Dalyvaus Jaunimo kongrese.

TEISMAS ČERNOBILYJE

Bus teismas Černobilio jėgainės direktoriui ir dviems vyriausiems inžinieriams. Sakoma, kad jie nepaisė saugumo taisyklių bandydami iširti, kaip ilgai reaktoriai gamins elektrą, kai jie bus uždaryti.

Penkiems vakarų žurnalistams bus leista teisme stebėti tik pirmąjį ir paskutinę dieną. Viskas kitas dienas teismas bus uždaras.

Sovietų advokatai nemano, kad tuos tris jėgainės viršininkus nuteis mirties bausme.

Įvairūs kiti jėgainės darbuotojai buvo nubausti išmetant juos iš partijos. Kai kurie bus nubausti už pabėgimą iš jėgainės po katastrofos. Teismas vyks Černobilio mieste, 25 km. nuotolyje nuo jėgainės.

Černobilio jėgainėje reaktorių, sukėlus katastrofą, yra cemento aplietas, kaip koks milžiniškas kapas,

su plieno stogu ir taip stovės kelis šimtmečius.

SOVIETŲ KAREIVIAI

Sov. Sąjungos karinių pajėgų laikraštis "Krasnaja Zvezda" kritikavo sovietų kareivius, klausdamas kokį išsilavinimą kareiviai yra gavę, kad jie net nežino daugybės lentelės. Jie nežino kiek Sov. Sąjungoj yra gyventojų, negali atsakyti, kas yra elektra, nežino nei duonos, nei pieno kainos.

Gynybos ministerija gauna daug laiškų iš motinų, kurios skundžiasi dėl blogų sąlygų kariuomenėje, kurioje jų sūnūs randasi.

Vienas jaunas kareivis parašė savo motinai: "Mums reikia dirbti purvinus darbus. Vyresni kareiviai mus naujokus skriaudžia. Maistas labai blogas. Rašyk man dažnai, nes be tavo laiškų aš pasikarčiau".

POPIEŽIAUS
JONO PAULIAUS II
APAŠTALINIS LAIŠKAS
LIETUVOS VYSKUPAMS
SVENČIANT LIETUVIŲ TAUTOS
KRIKŠTO
600 METŲ JUBILIEJŲ

Jo Ekscelencijai

Arkiyuskupui Liudui Poviloniui,
Kauno ir Vilkauskio Apaštaliniam
Administratoriui, Lietuvos
Vyskupų Konferencijos Pirmininkui,
ir visiems Lietuvos Vyskupsams

Mylinieji Broliai,

Prelato L. Tulabos santrauka.

Šių metų birželio 19 d. paskelbtas
Jo Šventenybės popiežiaus Jono Pau-
liaus II

Laiškas savo turiniu yra istorinis
dokumentas, kiek šv. Tėvas Jonas
Paulius II myli ir rūpinasi Lietuva ir
Bažnyčia Lietuvoje. Tuo labiau, kad ši
laišką Jo Šventenybė išsiuntinėjo
visiems viso pasaulio vyskupsams,
ragindamas, kad jie užtartų katali-
kišką Lietuvą jos sunkioje dabartinėje
padėtyje prieš pasaulį ir pas Dievą.

1. Pradžioje Kristaus Vietininkas
primena, jog jau savo pamokslė Naujų
Metų iškilmėse kvietė visuotinę
Bažnyčią ypatingu būdu prisiminti ir
melstis už Lietuvą, kuri 1987 metais
mini 600 metų sukaktį kai tapo
krikščioniška tauta.

Minint šią sukaktį pats Kristaus
Vietininkas 28 birželio šv. Petro
bazilikoje atnašavo iškilmingas šv.
Mišias, koncelebruojant centrinės Eu-
ropos vyskupsams, kad parodytų, jog
Lietuva priklauso ne sovietinės Rusi-
jos imperijai, bet katalikiškai centri-
nei Europai. Ta pačia proga Jo
Šventenybė paskelbė palaimintuoju
Dievo Tarną Jurgį Matulaitį.

2. Toliau trumpai nusakoma, kaip
jau Mindaugas bandė atverti krikščio-
nybei duris į Lietuvą, deja, nesėk-
mingai, ir kaip maždaug po šimto
metų karaliaus Jogailos ir Didžiojo
Lietuvos Kunigaikščio Vytauto pa-
stangomis Lietuva priėmė Krikštą it
tapo katalikiška tauta.

3. Kartą tapusi katalikiška Lietuva,
pabrėžia šv. Tėvas, liko ištikima
Kristui ir jo Bažnyčiai. Krikščionybė
gl įjungė Lietuvą į centrinę Europą, į
jos kultūrą ir civilizaciją. Atsirado
vienuolynai ir jų vedamos bei išlaiko-
mos mokyklos. ėmė klestėti religinis
gyvenimas, atžymėtas pamaldumu
Nukryžiuotajam ir jo dieviškai Motinai
Marijai. Lietuva yra kryžių ir Kalva-
rijų žemė. Lietuva taip gi yra Marijos
žemė: nusėta Dievo Motinos švento-
vėmis. Suminimos Aušros Vartų,
Šiluvos, Žemaičių Kalvarijos, Kreke-
navos ir Pivašiūnų šventovės. Jo
Šventenybė dar primena ir pabrėžia
lietuvių nepalaužiamą ištikimybę
Kristui ir jo bažnyčiai bei šv. Sostui.

4. Tęsdamas Jo Šventenybės pastebį,
kad Bažnyčia Lietuvoje taip suaugo su
tauta, kad tapo neatskiriama ir
pasidarė tikras atsparas kiekviename
įvykyje, ypač kiekvienam didžiam
sunkume. Bažnyčioje lietuviai visuo-
met rado savo istorinę prasmę, savo
savitą tapatumą, savo gyvenimo ir
vilties pagrindą. Šalla Bažnyčios
lietuviai sau gynybos ramstį rado
šeimoje. Šeima Lietuvoje visada buvo
anas veiksnys, kuris laidavo krikš-
Mūsų Pastogė Nr. 27 1987. 7. 13 pusl. 2

čioniškų vertybių išlaikymą ir perda-
vimą iš kartų į kartas. Žodžiu, buvo,
kaip gražiai išsireiškia Vatikano 21
Susirinkimas, buvo "mokykla turtin-
giausios ir pilniausios žmonijos".

"Bažnyčia ir šeima, - teigia
Kristaus Vietininkas, - tarp daugelio
sunkumų ir kliūčių, išlaikė gyvą
tikėjimą ir kultūrą ir apsaugojo tautą
nuo pavojaus prarasti tautinį inden-
tiškumą savo tautinę sąžinę. O ir
šiandien, kad išgyvenami sunkumai ir
pavojai yra dar didesni, negu praei-
tyje, Bažnyčia ir šeima yra tikrieji
saugotojai visų anų nelygstamų
vertybių, yra tikroji šventovė didžiū
žmoniškų ir krikščioniškų gėrybių,
kaip sąžinės laisvė, žmogaus asmeny-
bės kilnumas, tėvovystė, kultūrinis
paveldėjimas ir moralinės jėgos,
kurios glūdi visame tame, ir kuriose
glūdi ateities viltis".

5. Krikščioniškas gyvenimas 600
metų eigoje paliko gilius šv. Dvasios
veikimo pėdsakus, - teigia popiežius.
Jis sumini kelias ypatingai iškilias
asmenybes, kurios stato katalikišką
Lietuvą kitų krikščioniškų centrines
Europos tautų aukštumoje. Primena
šv. Kazimierą, Lietuvos šv. Globėją ir
jaunimo užtarėją. Mini taipgi vysk.
Merkelį Giedraitį ir vysk. Motiejų
Valančių, žymiuosius žemaičių vys-
kupus, kurių atminimas Lietuvos
Bažnyčios istorijoje liks visam įrašy-
tas aukso raidėmis. Ir va naujas
palaimintasis Jurgis Matulaitis pa-
skelbtas palaimintuoju 1987 birželio
28 d., kaip tik minint 600 metų
krikščionybės sukaktį. Jis savo apa-
tališka veikla ir savo šventumu yra
brangus Lietuviai, bet drauge yra visos
visuotinės Bažnyčios turtas ir pavyz-
dys. Jo Šventenybė cituoja iš J.
Matulaičio dienoraščio sekančius žo-
džius: "Padaryk, o Jėzau, kad aš
tapčiau auka už tavo Bažnyčią, už
sielą atpirktas tavo krauju, įdant
būčiau su tavim, dirbčiau dėl tavo,
kentėčiau su tavim ir kaip vyliuosi,
galėčiau mirti ir viešpatauti su
tavim".

6. Prisimena pagaliau Kristaus
Vietininkas visus tuos skaitlingus
Lietuvos sūnus ir dukras, kurie amžių
eigoje kentėjo ir pasiaukoję dėl
tikėjimo, dėl ištikimybės Kristui:
vyskupai, kunigai, vienuoliai - vie-
nuolės ir eiliniai tikintieji. "Per juos, -
teigia šv. Tėvas, - kalbu į jus ir į visą
Bažnyčią šv. Dvasia". Jo Šventenybė
kviečia didžiulius jaus, dėkoti už juos
Dievui, bet drauge ir sekti jų
pavyzdžiu.

7. Baigdamas popiežius Jonas Pau-
lius II kreipiasi į vyskupus, kunigus,
vienuolius-es ir visus tikinčiuosius,
"mylimuosius vaikus Bažnyčios, kuri
randasi toli, bet yra man taip arti, į
vaikus tautos, kuri yra mylima ir kilni.
Aš, Romos vyskupas ir visuotinės
Bažnyčios ganytojas, klaupiūsi su
jumis prie šv. Kazimiero ir drauge su
jumis dėkoju Dievui už krikšto malonę
ir prašau jį už jus, kad padarytų jus
vertus savo pašaukimo, ir savo galybę
verstų jus į įvykdymą jūsų gerų norų
ir tikėjimo darbų, idant būtų pašlo-
vintas mūsų Viešpaties Jėzaus Kris-
taus vardas jumyse ir jūs jame (2 Tes.
1, 11 s)". Laišką baigia nuostabia
malda už Lietuvą ir Bažnyčią Lietu-
voje, kuri randasi didžiūose bandy-
muose. Meldžiasi už vyskupus, kunig-
us, už jaunimą, pašaukimus, šeimas,
už visą mylimą lietuvių tautą. Visus
paveda galingam Aušros Vartų -
Gailestingumo Motinos global ir
užtarimui. Prelato L. Tulabos san-
trauka

REAGANAS PRIĖMĖ LIETUVIŲ
DELEGACIJĄ

PREZIDENTAS REAGANAS PRIĖMĖ
KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS
DELEGACIJĄ.

Ketvirtadienio, birželio 19 d., po-
pie, prezidentas Reaganas savo
būstinėje Baltuosiuose Rūmuose su-
sitiko su aštuoniais Lietuvos krikščio-
nybės jubiliejaus komiteto atstovais,
kurių tarpe buvo nepriklausomos
Lietuvos diplomatinės tarnybos vadas
dr. Stasys Bačkis. Prezidentas pasvei-
kino visus lietuvių delegacijos narių
asmenyje, pastebėdamas, kad jis gerai
pažįsta Lietuvos tikinčiųjų būklę ir
užjaučia tuos žmones Lietuvoje, kurie
gina žmogaus teises.

Delegacijai vadovaująs vyskupas
Paulius Baltakis padėkojo prezidentui
Reaganui už jo teikiamą dėmesį
Lietuvos krikščionybės jubiliejui ir už
jo pakartotinus pareiškimus lietuvių
adresu, kurie lietuvių tautai suteikia
vilties ir įkvėpia jos narius toliau ginti
savo religinį tikėjimą bei tautinį
identitetą. Vyskupas Baltakis patei-
kė prezidentui laišką, pasirašytą visų
delegacijos narių ir žadėjo jam suteikti
sarašą lietuvių sąžinės kalinių.

Loreta Stukienė lietuvių vardu
prezidentui įteikė Lietuvos krikščio-
nybės jubiliejaus medali, kurį jis
žadėjo išstatyti savo būsimoj prezi-
dento bibliotekoj. Seselė Ignė Marijo-
šūtė prezidentui Reaganui įteikė
įrėmintą kopiją pagrindžio grupės
Lietuvos Jaunimo Sąjungos sveikinimą
prezidentui jo perrinkimo proga, kartu
su sveikinimo angliškų vertimu. Tas
sveikinimas, kuris pasiekė Vakarų
1985 m. rugpjūčio mėnesį ir buvo
atspausdintas pagrindžio spaudos lei-
diny Juntent Academics, prezidentui
padarė didelį įspūdį.

Pasimatymui einant prie pabaigos,
prezidentas Reaganas priminė vys-

kupui Baltakiui, kad pasimatymo
pradžioje vyskupas žadėjęs jam patei-
kti lietuvių sąžinės kalinių sarašą.
Vyskupui Baltakiui perdavus sarašą,
prezidentas užtikrino, kad jis jį įteiks
Sovietų Sąjungos vadui Gorbačevui ar
paves Valstybės Departamento se-
kretorių Shultzą jį pristatyti Sovietų
Sąjungos Užsienio reikalų ministrui
Shevardnadzei.

Be anksčiau minėtų lietuvių, dele-
gacijoj taip pat dalyvavo Jonas
Kaliūnas iš Čikagos, Angelė Nel-
sienė iš Los Angeles, kun. Kazimieras
Pugevičius iš New Yorko ir Jonas
Vaitkus iš Washingtono. Pasimatyme
su prezidentu taipogi buvo prezidento
asistentas Linas Kojelis, kuris šį
pasimatymą lietuvių delegacijai išrū-
pino.

Prieš pasimatymą su prezidentu,
delegacijos nariai pietavo Baltuo-
siuose Rūmuose su valdžios atstovais,
būtent Fritz Ermarth (Nacionalinio
Saugumo Tarybos sovietų skyriaus
viršininku) ir Paula Dobriansky (Vals-
tybės Departamento žmogaus teisių
skyriaus pareigūne). Pietuose taip pat
dalyvavo Amerikos Balso lietuvių
skyriaus viršininkas Romas Sakadols-
kis, Linas Kojelis ir L. Kojelio
asistentė Rita Bureikaitė.

Po pasimatymo su prezidentu,
Lietuvių Informacijos Centro naujoje
būstinėje Washingtone įvyko spaudos
konferencija, kurioje dalyvavo kores-
pondantai iš National Catholic News
Service, National Catholic Reporter
ir Cleveland Plain Dealer. Amerikos
balsas ir Laisvės radijas taip pat
atskirai pravėdė pasikalbėjimus su
delegacijos nariais.

(LIC)

SEPTYNIOLIKA SENATORIŲ
LAIŠKAS

SEPTYNIOLIKA SENATORIŲ
KREIPIASI Į GORBAČIOVĄ DĖL
ŽMOGAUS TEISIŲ PABALTIOJO
KRAŠTUOSE

Senatoriaus Donald Riegle (demo-
kratas iš Michigano) iniciatyva, sep-
tyniolika JAV senatorių birželio 11 d.
laiškų kreipėsi į Sovietų Sąjungos
kompartinijos generalinį sekretorių
Mikhail Gorbačiovą išreikšti gilų
susirūpinimą dėl besitęsiančių žmo-
gaus teisių pažeidimų Pabaltijo kra-
stuose, praneša Lietuvių Informacijos
Centras.

Senatoriai sakė, kad jie su dideliu
dėmesiu seka Gorbačiovo pastangas
pravesti reformas Sovietų Sąjungoj,
tačiau jie pažymėjo, kad žmogaus
teisių gynėjai Pabaltijy tebėra kalin-
nami, išsireiškimo laisvė slopinama ir
Pabaltijo istorijos svarbūs aspektai
tebėra iškraipomi ar ignoruojami.

Senatoriai atkreipė dėmesį į birže-
lio 14 d. ruošiamą demonstraciją
Rygoj prisiminti masines latvių de-
portacijas. Jie prašė, kad sovietų
valdžia nesutrukdytų šios demonstra-

cijos, kuri pažymi svarbų momentą
Pabaltijo žmonių istorijoj.

Nesiklaimas į rengiamas demons-
tracijas būtų reikšmingas įrodymas
Gorbačiovo įsipareigojimo vykdyti
"atvirumo" (glasnost) politiką bei jo
valdžios užsilaikymo užtikrinti
išsireiškimo bei susirinkimo laisvės,
tesė senatoriai. Kitas toks įrodymas
būtų paleidimas trijų žymių pabal-
tiečių politinių kalinių: Ballo Gajaus-
ko, Gunars Astra ir Mart Niklus. Anot
senatorių, šie trys asmenys atstovauja
laisvės ir tiesos principams. Jų
kalinimas ir trėmimas prieštarauja
kitimo dvasiai, kurią Gorbačiovas yra
pradėjęs įvesti Sovietų Sąjungoj.

Laišką pasirašė šie senatoriai:
Donald Riegle, Paul Simon, Christo-
pher Dodd, Frank Lautenberg, Alfon-
se D'Amato, Alan Dixon, John Heinz,
John Kerry, Quentin Burdick, Dennis
DeConcini, Daniel Patrick Moynihan,
Frank Murkowski, William Proxmire,
Paul Sarbanes, Patrick Leahy, Carl
Levin ir Pete Wilson.

(LIC)

KATALIKŲ BAŽNYČIA LENKIJJOJ

Katalikų Bažnyčia Lenkijoj yra
viena iš stipriausių ir veikiausių
Bažnyčių pasaulyje. Iš 37 milijonų
Lenkijos gyventojų, 35 milijonai yra
katalikai. Tai yra katalikai sudaro 95
procentus visų gyventojų.

Bažnyčios organizacija apima 27
vyskupijas, 8.528 parapijas. Parapijų
skaičius nuolat auga. Per paskutinį
dešimtmetį parapijų skaičius paaugo
beveik visu tūkstančiu. Lenkija turi
97 vyskupus, iš kurių trys kardinolai,
beveik 22 tūkstančius kunigų. Vienam
kunigui tenka 1.600 tikinčiųjų. Lenki-

joje veikia apie šimtą moterų ir apie
50 vyrų vienuolių. Moterų vienuo-
lijose yra 25 tūkstančiai seserų
vienuolių. Vyrų vienuolijose yra
puspenkto tūkstančio kunigų ir pus-
antro tūkstančio brolių vienuolių.
Vienuolių skaičius pastarajame de-
šimtmetyje sparčiai išaugo. Kasmet
didėja seminaristų skaičius Kunigų
Seminarijose. Pavyzdžiui, 1974 metais
Lenkijos vyskupijų (neskaitant vie-
nuolių) Kunigų Seminarijose buvo
4.216 auklėtinių, 1984 metais šis
skaičius išaugo iki 8.833.

Birželio mėn. 21 d. ALB Sydneyje Apylinkės informaciniame narių susirinkime buvo svarstomas ALB Krašto valdybos atsisaukimas į bendruomenės narius ("MP" Nr. 21) ir Australijos Baltų Tarybos pranešimas, kurį padarė V. Patašius. Susipažinus su dalykų padėtimi ir išdiskutavus reikala, paaiškėjo, kad Australijos Vyriausybė ruošiasi įvesti specialius kriminalinius įstatymus, galinčius pažeisti žmogaus teises. Tam pasipriešinti buvo priimta sekanti rezoliucija:

1987 m. birželio 21 d. įvykusiam ALB Sydneyje Apylinkės narių susirinkime, dalyvaujant 75 nariams, Dr. A. Mauragiui pasiūlius žemiau išvardinta rezoliucija buvo susirinkusių vienbalsiai priimta:

REZOLIUCIJA

Mes negalime kategoriškai paneigti, kad mūsų tarpe nebūtų vienas kitas buvęs nacių kolaborantas, to mes nežinome. Bet mes galime kategoriškai teigti, kad Izraelio susitarimas su Sov. Sąjunga visas tos rūšies bylas padarė politinėmis ir jų negalima atskirti nuo kriminalistinių, tuo būdu tos bylos Australijoje negali būti keliamos, kadangi neįmanoma padaryti objektyvaus sprendimo

a) dėl to, kad neįmanoma po 45 metų svetimame krašte, kaip Australijoje, surasti tiesą.

b) dėl to, kad teisinamasis patenka į tokią situaciją, kad negali nei teisiškai nei moraliai apsiginti dėl nelygaus traktavimo. Kaltintojo pusėje stovi organizuota investigacija, kaltinimas, spauda ir media, tuo tarpu kaltinamasis neturi kuo apsiginti, neturi liudininkų, nei dokumentų po 45 metų, nors jis tos pačios valstybės 40 metų garbingas pilietis.

c) dėl to, kad toji avantiūra gali brangiai kainuoti valstybės iždai.

Dėl anksčiau paminėtų motyvų, mes esame kategoriškai priešingi bet kokiai šios rūšies akcijai Australijoje.

A. Giniūnas
Susirinkimo pirmininkas

E. Badauskienė
Susirinkimo sekretorė

Šios rezoliucijos esmė reikalauja platesnės žmogaus teisių ir įstatymo interpretacijos. Rezoliucija giša ne tik Baltų tautų žmogaus teises, bet visų etninę grupių žmonių teises Australijos teismuose. Noras įvesti specifinius kriminalinius įstatymus bausti imigrantus už jų tariamai padarytus nusikaltimus prieš 45 metus Europoje, ar kuriame kitame kontinente, yra neteisėtas ir nekonstitucingas žmogaus teisių pažeidimas. Yra nepaneigiamas faktas, kad Sovietų Sąjunga susitarusi su Izraeliu randa bendrą politinę platformą prieš savo bendrus priešus, kuriuos stengiasi įvairiais būdais sukompromituoti, terorizuoti per spaudą, per mediją (pav. Antano Kramliaus byla) ir dabar to siekia per specialius įstatymus ir teismus. Svetimų valstybių agentai, norėdami įtikinti Australijos tautą, kad čia nieko pavojingo nėra, nurodo kaip pavyzdį USA, kur yra tie patys nacių kolaborantai persekiojami, tačiau nutyli faktą, kad tenai keliamos civilinio pobūdžio bylos už imigracijos nuostatų peržengimą. Australija tokių bylų savo imigrantams kelti negali, nes pirmieji imigrantai atvyko pagal darbo sutartį; todėl sugalvota jiems kelti baudžiamas bylas už nusikaltimus padarytus savo tėvynėje karo metu, besigrumiant su savo priešais. Lietuva, kaip neutrali šiame kare valstybė, grynė savo nepriklausomybę ir nuo

sovietų ir nuo nacių. Ir dabar, po 45 metų Australija pretenduoja būti teisėja tiems žmonėms, kurie gynė ir tebegina savo krašto laisvę.

Visų demokratinė valstybių jurisprudencija - teisingumo procesas - reikalauja, kad kaltintojas ir kaltinamasis turėtų lygias teises teisme, šiose pramatytose bylose kaltinamasis paliktas be jokios galimybės apsiginti. Nereikia būti teisininku, kad galėtume suprasti, kaip žiauriai yra nuskriaustas kaltinamasis: po 45 m. gyvenimo svetur, jis neturi liudininkų, jis neturi dokumentų, jis negali prisiminti nei pavardžių, nei vardų, nei vietos, nei įvykių, įrodyti savo alibi. Kas gali reikalauti viso to iš seno žmogaus? Juk tai neįmanoma žmogui visą tą pasakyti teismui, todėl kaltinamasis teisiamas vien tik prokuroro pristatyta medžiaga, kurią jis sugraibė iš svetimų valstybių, tų pačių, kurios užinteresuotos jo nubaudimu. Tokie teismai tai būtų kultūros dekadensas. Dėl tos priežasties klasikinės demokratijos, kaip Didžioji Britanija ir Švedija, atmetė Izraelio reikalavimus, nesutinka, kad jų teismai būtų prilyginami Sovietų KGB teismams.

Mums turi rūpėti ne tik mūsų bendruomenės, mūsų žmonių garbė, bet ir visos Australijos demokratinės žmonių teisės ir garbė. Australija yra mūsų antroji tėvynė, o daugeliui ir pirmoji tėvynė, nes jie jau čia gimę ir užaugę, todėl privalome rūpintis visų žmonių gerove, negalime leisti, kad svetimieji čia šeimininkautų, ar jie būtų iš USA, ar iš USSR ar iš Izraelio. Nėra abejonių, kad jie spaus vyriausybę ir parlamentą, kad tokį įstatymą praveistų, bet mes turime tam vieningai pasipriešinti.

Ką toliau darysime? Šis klausimas paliko dar neatsakytas. Mes turime persiorientuoti kol dar ne vėlu, visi vieningai pasisakyti prieš ruošiamą įstatymą, visos mūsų apylinkės turėtų pasisakyti ir priimti panašias rezoliucijas kaip Sydneyje lietuvių, turime supažindinti visas etnines grupes su šio įstatymo projektu ir prašyti, kad mes prisidėtų prie protesto: Gaila, kad mes negalime šio protesto panaudoti rinkiminėje kompanijoje dėl per trumpo laiko, bet mes galėsime suorganizuoti demonstracijas Canberroje, kada bus svarstomas tas projektas parlamente. Nenusiminkime, kad mūsų nedaug, mums padės daug tų, kuriems yra brangus humanizmas ir teisingumas, kuriems brangi yra Australija.

A. Mauragis.

pasaulyje

KORIAGINUI ATIMTA PILIETYBĖ

Sovietų disidentas psichiatras Anatoli Koriagin, vadovavęs disidentų judėjimui Sov. Sąjungoje 1970 m. buvo areštuotas 1981 m. už tai, kad jis registravo visus politinius disidentus, kurie buvo patalpinti į psichiatrinę klinikas "gydymui", nors protiniai buvo sveiki.

Koriaginą nuteisė septyneriems metams griežtojo režimo stovyklos ir penkeriems metams vietinės tremties už "prieš - sovietinę veiklą ir neigiamą propagandą".

Šįmet vasario mėn. ji išleido iš kalėjimo. Po dvejų mėnesių jis išvyko į Šveicariją ir ten pareiškė nesiliausiąs kalbėjęs apie sovietų valdžios bolševikišką terorą. Jis kvietė vakariečius sudaryti tarptautinį nusikaltimų tyrinėjimo tribunolą.

Prancūzijos žinių agentūrai pavyko gauti kopiją dokumento su prezidento Gromyko parašu, kuriuo pagal aukš-

Ukrainietė poetė Irina Ratušinskaja ir jos vyras Igor Gerašenko yra atvykę į Londoną iš Sov. Sąjungos sveikatos taisymsi. Sugiję jie norėjo grįžti į Sov. Sąjungą, bet jiems abiems taip pat atėmė pilietybę, kaip asmenims kenkiantiems Sov. Sąjungos prestižui.

AFGANISTANAS.

Vašingtono laikraščiuose plačiai aprašomos kovos, vykstančios Afganistane. JAV-bių remiami afganistaniečiai, laisvės kovotojai, birželio mėn. pradžioje sudavė smūgi sovietų kariuomenės daliniams, bandantiems nukirsti kelius, kuriais prie Pakistano sienos yra gabenama parama laisvės kovotojams.

Vieno JAV-bių pareigūno išsireiškimu, JAV-bės ir Sov. Sąjunga sustiprino "karinę dvikovą", nežiūrint to, kad jau yra manevruojama į politinį susitarimą dėl karo nutraukimo. Reaganto administracija yra pasiryžusi net padidinti siunčiamus modernius ginklus laisvės kovotojams iki atsiras aiškios žymės, kad sovietai atitrauks iš Afganistano kariuomenės dalinius, siekiančius 120,000 kareivių.

Minėtas pareigūnas pasakė, kad gauti slapsti raportai rodo intensyvią kovą tarp JAV-bių remiamų laisvės kovotojų afganistaniečių ir jungtinių sovietų bei dabartinės Afganistano valdžios kariuomenės dalinių, sudarančių pilną diviziją bei artileriją.

LEBANON

Amerikos žurnalistas Čarles Glass, 36 m., gimęs Kalifornijoje, buvo pagrobtas Beirute prieš tris savaites. Grobikai skelbiasi esą "Organizacija apsauganti laisvus piliečius". Glass yra kaltinamas, kaip amerikiečių šnipas.

Dr. Paul Haddad, vaikų specialistas, daktarams bėgant iš Beiruto ir net išvykstant iš Lebanono, praneša, kad Lebanono vaikai kenčia baimę. Maži vaikai bijo išeiti į lauką, praradę apetitą, bijo vieni miegoti, šlapinasi lovose. Vyresni naktimis negali miegoti, neturi apetito, sapnuoja baisius sapnus.

Lebanone civilinis karas prasidėjo 1975 m. Vaikai nepažįsta normalaus gyvenimo, jie jaučiasi prislėgti ir baimės jausmas juose yra nenormaliai stiprus.

AIDS BRITANJOJE

Britanijoje per paskutinius tris mėnesius Aids virusais apsikrėtusių žmonių pakilo iki 50 procentų.

Sveikatos Departamento statistinėse žiniose pažymėta, kad 6,349 žmonės yra apsikrėtę Aids. Sveikatos Departamento pareiškė, toks pakilęs skaičius rodo tik tai, kad daugiau žmonių susirūpino dėl Aids ir tikrino sveikatą.

REFORMŲ ĮKARŠTIS LATVIJOJ

Latvijoje, kasdien išeinąs laikraštis "Sovietskaja Latvija" praneša, kad specialus komitetas apklausinėjo Latvijos centrinio komiteto narius ar jie supranta paskelbtą atvirumo politiką ir reformas, kurias jie turės praversti. Buvo apklausinėti miestų ir provincijos komunistų partijos nariai. Jie turėjo papasakoti, kaip jie "glasnost" ir reformas praves.

Laikraštyje neskelbė kiek narių davė nepatenkinamus atsakymus, tik buvo pažymėta, kad jiems bus leista per vienerius metus prisitaikyti prie naujos santvarkos arba pasitraukti iš savo pareigų.

Izraelio Tautinė Bibliotekoj, Jeruzalėje, randasi Albert Einšteino rankraščiai jo mokslinių darbų ir kitos labai retos knygos, kurias bandė pavogti du 18-kos metų vyrukai. Kai jie su rankraščiais ir knygomis bėgo iš žemutinio bibliotekos aukšto - buvo sugauti. Policija tiria ar jie vogė kokiems nors knygų rinkėjams.

SENIAUSIAS ŽMOGUS AUSTRALIJOJE

Louey Hay
(Nuotrauka daryta savaitę prieš jo mirtį)

Liepos 4 d. Melbourne mirė seniausias žmogus Australijoje. Už trijų mėnesių jam būtų suėję 111-ka metų.

Tai kinietis Louey Hay, Australijoje išgyvenęs 88 metus. Jis imigravo į Australiją iš Canton 1899 m. Jis atvyko būdamas dar nevedęs, 1964 m. tapo pilnu piliečiu.

Jo pro - anukė Debra Buckler, 27 m. pasakojo apie savo pro - senelį, kaip nekenčiantį komunizmo. Kadai jis buvo asmeniškai Čiangkaišeko draugas.

Melbourne, turguje, jis pardavinėjo daržoves ir vaisius, savo šeimai pagelbėjo atsidaryti restoraną. Jis dirbo kasdien iki 95 m. amžiaus, labai domėjosi politika, skaitė laikraščius, mėgo gyvenimą Australijoje ir gyre laisvę, kuria naudojosi kiekvienas pilietis.

Louey Hay buvo savotiška garšenybė, turguje visi jį pažino, sveikino, priėdavo pasikalbėti.

Jo palikuonių: vaikų, anukų ir pro - anukų Melbourne, liko 80.

TEISMAI MASKVOJE

Maskvoje pasibaigė prekybos su užsieniu ministerio pavaduotojo Vladimiro Suškovo ir jo žmonos Valentinos byla. V. Suškovas buvo laikomas prekybos specialistu su Kanada ir Japonija. Jiedu buvo apkaltinti kyšių ėmimu iš užsieniečių. Teismas nustatė, kad Vladimiras buvo gavęs \$250.000 kyšių iš užsienio firmų, o žmona Valentina - beveik trigubai didesnę sumą. Vyras buvo nuteistas kalėti 13 metų, žmona - 11. Teismas konfiskavo ir jų turtą.

PERORGANIZUOJA AVIACIJA

Sovietų Sąjunga pradėjo platų perorganizavimą savo oro laivyno, kad tuo pagerintų apsigynimą nuo žemai skrendančių Amerikos laivyno raketų ir pačių lėktuvų erdvėje. 1,100 lėktuvų buvo perkelti iš lokaliųjų komandų į centrinės oro laivyno gynybos vadovybės žinią, praneša Pentagonas.

Rusai sumažino savo taktinius lėktuvus, kurie buvo šalia Irano, Pakistano, Afganistano bei Turkijos pakraščiu. Ten liko mažiau lėktuvų.

P A G E R B Ė

"Paženklino ir tavo galvą, broli,
Amžią Dievas..."
Br. Žalys

Birželio 24-oji yra vasaros ar žiemos pradžia, trumpiausia ar ilgiausia diena, tai priklauso kuriame pusiaujyje esame, gyvename. Vieni švenčia tai, kiti tradicines Jonines, tretį savo vardines.

Jonas Zinkus

Daugumai mūsų gerai pažįstamas tautietis skautas ir visuomenininkas Jonas Zinkus birželio 24 d. be vardinių švenčia savo gimtadienį. Šis jo gimtadienis ypatingesnis. Šiomet Jonui sukako 65 metai. Jis gimė 1922 m. birželio 24 d. Krakėse, Kėdainių apskrityje. Augo, mokėsi Lietuvoje. Šeimą sukūrė 1943 metais. Vedė Mariją Poleskytę. Karui siaučiant 1944 m. atsirado Vokietijoje, o 1949 emigravo į Australiją, pastoviai apsigyvendamas Sydneyje.

Jono Zinkaus visuomeninė veikla daugumai gerai žinoma. Nuo jaunatvės dienų jis yra skautas. Australijoje yra buvęs aukštas skautų pareigūnas – tuntininkas, Rajono vadijos narys ir t.t. Dar ir šiandien jis yra ištikimas Dievui, Tėvynei ir Artimui. Jonas Zinkus – ilgametis Sydneyjaus senųjų skautų "Židinio" narys, vadovas bei prityręs išvykų organizatorius, šios kadencijos LSS Australijos rajono vadijos išdininkas. Lietuvių bendruomenės gyvenime Jonas Zinkus daug dirba ir dirba, visad paslaugus prašytais.

Birželio 19 d. Lietuvių klube Bankstowne, Telecom, Jono Zinkaus darbovietės vadovybė ir bendradarbiai suruošė jam 65 metų sukaikties ir į pensiją išėjimo vaišes.

Australijos Telekomunikacijos žinyboje Jonas dirbo virš 30 metų. Savo darbovietėje jis buvo mėgiamas, vertinamas kaip asmenybė ir geras draugas bei gabus ir sąžiningas tarnautojas. Tai ypač pabrėžė keli kalbėtojai išleistuvėse, kuriose dalyvavo virš 60 bendradarbių ir draugų, jų tarpe LSS Australijos rajono vadijos ir Sydneyjaus Skautų Židinio atstovai. Savo kalbose kalbėtojai paminėjo, kad Jonas, būdamas ištikimas, geras Australijos pilietis, nebijojo pasisakyti savo kilme, kalbėti apie savo gimtą kraštą ir uoliai veikė Australijos lietuvių gyvenime.

Mes tikrai galime didžiuotis ir džiaugtis Jono Zinkaus pagerbimu. Sveikiname ir linkime ilgiausių, darbingų metų.

Šių metų birželio 24 d., sulaukęs 65 metų, į užsitarnautą poilsį išleina sydneyjiskiams labai gerai pažįstamas tautietis – Jonas Zinkus.

J. Zinkus – nepailstanti asmenybė, ypač skautiškame darbe. Skautauti jis pradėjo būdamas 7 metų, kai įstojo į Krakėse veikusią Kėdainių tunto DLK Kęstučio draugovę. Per eilę metų (tik Sydneyje eitas pareigas suminėjus) jis buvo ir "Aušros" tunto tuntininkas (1964–66, tuntų stovyklų viršininkas (1965–67), LSB Australijos rajono vadeiva (1966–70) ir ilgametis rajono vadijos pareigūnas (1970, 1977–87), ALS Fondo išdininkas (1979–87), skautiškos spaudos platintojas ir daugelio kitų. Tai pirmasis senųjų skautų steigėjas. Jis 1948 m., Seligenstadte, Vokietijoje, suorganizavo pirmąjį skautų – Gerojo Darbelio – židinį, keturias kadencijas buvo Sydneyjaus Skautų Židinio tėvūnu (1958–60 ir 1985–87), 15-kos židinio ekskursijų vadovas – jį sutiks visur ten, kur reikalinga darbšti ranka ir protaujanti galva!

Jonas yra nemažai dirbęs ir Australijos lietuvių bendruomenėje – kaip ALB Krašto Valdybos narys (1961–62 ir 1966–68), Lietuvių Dienoms Ruošti komiteto narys (1971–72, 1977–78 ir 1985–86), ALB Bankstowno Apylinkės valdybos bei įvairių komisių narys, "Mūsų Pastogės" ir kt. spaudos bendradarbis, ALB Krašto Tarybos narys (1961–62 ir 1966–68).

B. Ž.

MELBOURNE

Birželio 28-tą dieną, šaltą žiemos sekmadienio popietę, vyresnės skautės susirinko vadovės Loretos Čižauskaitės namuose sueigai. Senai nebeturėta sueigos. Tačiau, ši kartą, sueiga sušaukta su reikalu – padėti Džiugo Tuntui.

Tuntas nebeturį tėvų komiteto kuris tradiciniai kasmet suruošdavo skautų balių, o pats štabas užimtas vadovaujant įvairiom draugovėm. "Audros" vyresnių skaučių būrelis šiais metais apsiėmė suruošti ne balių, o vakaronę liepos 18 d. Sueigoje buvo aptartas vakaronės paruošimas: kas pyragus iškeps, kas vadovaus šeiminkėms (sesė Dana, žinoma), kas surinks fantus loterijai ir kas šeštą valandą vakare sėdės prie durų ir priims svečius.

Vakaronės metu bus trumpa laužo programa, užtat bilietų kainos tik 5 doleriai, o vilkiukams, paukštytėms, aguonytėms ir gintarėliams po du dolerius.

Tikimasi, kad ankstyva vakarienės pradžia ir žemos bilietų kainos pritrauks jaunas šeimas.

Šiuo metu Tunto didžiausios draugovės yra vilkiukų ir paukštyčių. Yra numatyta, kad paukštytės, o gal net ir vilkiukai, pasirodytų laužo programoje.

Aptar us vakaronės suruošimą, sekė kavutė, kurios metu sesė Loretta rodė video apie vieno vilkiuko pirmąją stovyklą. Prisiminėm mūsų pirmas stovyklas ir įvairius pergyvenimus.

Nutarta sušaukti sekančią vyresnių skaučių sueigą penktadienio vakarą, o iki vakaronės, kiekviena vyresnė skautė turės bandyti sudaryti grupę svečių vienam stalui.

Iki pasimatymo Džiugo Tunto VAKARONĖJE, Liepos 18-tą dieną, 6 v.v.

ps. Birutė Prašmutaitė

A. A. VYTAUTUI SIMINIŠKIUI

mirus, jo mylimą žmoną Taniją ir visus artimuosius, skausmo valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Martina ir Anskis Reisgiai
Alford Point, N.S.W.

ŠALPAI 35-TIEJI

4

Kiek mūs vainike grūdelių
tiek tu prikuli pūdelių!

Taip dainuoja paskutinius rugius nukirtusi ir šeiminkui varpų vainiką atnešusi rugiapjūtės talka.

Ne visi pamato tuos grūdelius, nė vienas nėra jų suskaičiavęs – net pačios darbininkės, Socialinės Globos moterys, kurios tuos grūdelius į lietuvių bendruomenės aruodus sunėša.

Ir ne tik sunėša, bet pačios ir pasėja ir išaugina.

Šiomet Socialinės Globos Draugija švenčia 35-tuosius savo darbo metus. Per tą laiką daug ligonių aplankyta, šeimų sušelta, vienių žmonių pradžuginta. Tai tik dalelė. Kiek siuntinių supakuota ir pasiųsta – dabar jau siunčiama tik į Suvalkų trikampį, bet pradžioje gyvavimo buvo remiami Vokietijoje pasilikę ligoniai lietuviai, ypač džiovininkų sanatorijose. Vėliau buvo siųsti siuntiniai į Lietuvą suimtųjų ir išvežtųjų šeimoms, bet jie grįžo adresatų nepasiekę.

Paremtos įvairios lietuviškos organizacijos, jaunimas, laikraščiai, Vasario 16-tos gimnazija. Bet šalpos darbas, nors ir labai svarbus, bet ne toks svarbus, kaip šiluma, kurios negali suteikti australiškos įstaigos – ta šiluma, kurią atneša lietuviškas žodis vienišam žmogui, kurią atneša ligonių lankytojos, parašydamos už ligonį laišką namiškiams į Lietuvą, atnešdamos šokolado, cigarečių, megztukų ar net lietuvių mėgiamų valgių. Pagaliau, net ir australiškos įstaigos negali žinoti, kad žmogui ko reikia, jeigu jis į jas nesikreipia. Ir čia Socialinė Globa stengiasi patarpininkauti.

Daug "mažų" darbelių, daug grūdelių prikrauna didžiulius aruodus. Bet, kad galėtum tuos gerų darbų aruodus krauti, reikia pašvesti ne tik daug laiko, įdėti ne tik daug darbo, bet ir pinigų. O pinigai surinkti, ir vėl – darbas ir laikas, kurio Draugijos narės niekada negaili. Tai ir kaupia Socialinė Globa tuos pinigus, ruošdama puotas pagal užsakymą, virdama pietus Lietuvių namuose ir kitokiais būdais.

Lietuvių namuose pietus verda daug organizacijų – vienos renka pinigus savo organizacijos reikalam, kitos – padalinimui. Socialinė Globa kaupia juos, kad galėtų kitų naudai išleisti.

Daug kas tik tą darbą ir mato, tiek ir težino, kad Socialinė Globa geros šeiminkinės, bet tas darbas yra tik priemonė pasiekti savo tikriesiems tikslams.

Draugija kasmet apžvelgia savo darbų derlių, pažūri, kas per metus bendruomenės gerovei padaryta ir pasvarsto, ką dar galima geriau padaryti. O kas penkti metai Draugija į savo "derliaus šventę" kviečia ir visus bendruomenės narius. Šiomet kaip tik ir yra toks penkmetis – 35-tieji! – kurį Draugija ruošiasi atšvęsti rugpjūčio mėn. 9 d., tikėdamasi bendruomenės pritarimo, kuris yra ir atlyginimas ir paskatinimas Draugijos darbui.

A. Karazijienė

**Daug sužinosi
skaitydamas
Mūsų Pastogę!**

VISUR VISAIP

Dr. Zigmas Budrikis, Pertho universiteto profesorius, vadovauja grupei inžinierių, kurie dirba prie naujai išrasto telefono patobulinimo. Australijos federalinė valdžia tam reikalui paskyrė 2.5 mil. dolerių. Šią savaitę Dr. Z. Budrikis lankėsi Sydneyje, pakeliui į Kanadą telefono patobulinimo reikalais.

Dr. H. Lukšė visą eilę metų vadovauja Bathursto apskrities liginės patologijos skyriui. Gyvendamas Sydneyjį jis žaidė šachmatus Lietuvių klube ir buvo vienas iš pirmiausių žaidėjų. Gyvendamas Bathursto apskrities žaidynėse ir ketvirtį metai iš eilės yra čempionas. Pereinamoj taurėj jo pavardė išgraviruota tris kartus. Būsimo šių metų žaidynės nuspręs, koks žaidėjas bus taurės savininkas.

Kun. Dr. A. Savickas išvyko trims mėnesiams atostogų. Jis dalyvavo Romoje 600 metų krikščionybės jubiliejaus iškilmėse. Po to aplankys Vak. Vokietiją ir Lietuvą.

Baltic News redaktorius, A. Taškūnas, pagrindinis lietuvių veiklos organizatorius Tasmanijoje, atsiųskietė seserį iš Lietuvos.

Mūsų Pastogės ilgametis, kruopštus išdininkas, Viktoras Jaras, savo žmonos Aidos priežiūroje, keturias savaites gydė savo sužeistas kojas. Ir kas patikės! Sužeidė krisdamas iš medžio ant cementinio grindinio.

Lietuvis Ričardas Repševičius priimtas radijo pranešėju ABC radijo stotyje, Geraldton, W. A.

Vėikloji Hobarto apylinkės pirminko žmona Erika Paškevičienė, pora savaitę išgulėjusi ligoninėje, grįžo į namus ir tikisi greit įsijungti į veiklą.

Hobarto apylinkės sekretorius S. Augustavičius išvyksta į Vilnių. Mūsų Pastogės bendradarbiui linkim laimingai sugrįžti.

Pranas Nagys, naujai išrinktas Sydneyjaus "Dainos" choro pirminko pareigoms su žmona Elyte išvyko apsižvalgyti po pasaulį.

Nagių šeima buvo "Minties" spaustuvs savininkai, daug prisidėję prie "MP" darbų.

SYDNEY DAINOS CHORE

Birželio 19 d. įvykusiame visuotiniame susirinkime buvo išrinkta nauja Dainos choro valdyba iš sekančių choristų:

Pranas Nagys – pirmininkas, Antanas Kramilius – vicepirmininkas, Aldona Stasiūnaitienė – sekretorė, Jonas Šarkauskas – išdininkas, Vladas Račkauskas ir Povilas Laurinaitis – nariai parengimų reikalam.

Visais administracijos reikalais kreiptis į pirmininką Praną Nagį, tel. 043 24 7575, arba raštu 12 Hughes Street., Point Clare, 2250.

Aukos Dainos chorui:
Elenos Mickevičienės atminimui au-
kojo \$10 Janina Šidlauskienė ir \$50
Ona Grosienė mirties atminime jos
vyro Povilo. Dėkojame už nevystan-
čias gėles.

A. Kramilius
v-bos vicepirmininkas.

"Mūsų Pastogės"
Spaudos balius
rugėjo 26 d.

Rašo Jurgis Janušaitis

Prieš keletą metų viešėdamas Čikagoje mūsų vienas iš žymiųjų publicistų Bronys Raila kultūrinėje popietėje aptarė mūsų kultūrinę ir politinę veiklą ir stipriai pasisakė už kultūrinės veiklos plėtimą, už kultūrinės vertybės, už visokeriopą paramą mūsų kūrėjams. Tik savųjų kūrėjų palikti lobiai prailgins išeivijos lietuvių tautinį gyvastingumą ir lietuviybės išlaikymą. Politika esanti reikalinga, bet nedaug prisideda prie tautos išlikimo, ypač išeivijoje.

Tikrai džiugu, kad Lietuvių Bendruomenė, šalia gausos kitų darbų, stipriai užsiima mūsų kultūrinės veiklos plotmėse. Tam yra sudaryta net ir Kultūros Taryba, ar Komisija, kaip dabar bandoma vadinti.

Šios institucijos rūpestis – visą dėmesį skirti savajam kūrėjui, jo kūrybai. Remti mūsų kultūrinės veiklos darbininkus bandant skatinti juos darban kad ir kukliomis premijomis.

Į kultūrininkų gretas rikiuojasi ir mūsų dailiausio žodžio kūrėjai, poetai. Jų išeivijoje turime, ačiū Dievui, dar nemažą būrį. Stipriai reikšiami senieji, dar neprikli. Lietuvoje išaugę poetai, o taip pat yra prošvaisčių sulaukti ir išeivijoje augusių, kurių kūryba jau pasirodo skaitančioje lietuvių visuomenėje.

Šiais metais ypač buvo pagerbti įvairiomis progomis mūsų stiprieji poetai: Bernardas Brazdžionis, švenčias savo 80 metų amžiaus sukaktį, Stasys Santvaras – 85-rių metų amžiaus sukaktį, Antanas Gustaitis – 80 metų amžiaus sukaktį, Kazys Bradūnas – 70 metų amžiaus sukaktį.

Stasys Santvaras

Poetus Stasį Santvarą, Antaną Gustaitį išskirtinai įdomia akademija ir jų pačių kūrybos žodžiu pagerbė Bostono lietuviai, kur minėtieji poetai ilgai gyvena. Su dideliu iškilmingumu pagerbtas mūsų žymusis dainininkas, poetas Bernardas Brazdžionis Los Angeles, Kalifornijoje.

Negana to, štai gegužės mėn. 22–23 d.d. Čikagoje, Rašytojų draugijos pastangomis suruošiamos keturioliktosios poezijos dienos.

Poezijos dienos, ruošiamos kasmet susilaukia iš Čikagos lietuvių ypatingo dėmesio. Nestokojama dalyvių ir kiekvieną kartą "iškasami" nauji poetai, kurie tose Poezijos dienose būna pagerbti ir įvertinti už jų kūrybą. Programose dalyvauja patys poetai, atlikdami savo kūrybos rečitalius arba jų kūrybą skaito dailiojo žodžio menininkai.

Šių metų Poezijos dienos, įvykusios Jaunimo centro mažojoje salėje, taip pat susilaukė šilto dėmesio. Šiose dienose dalyvavo poetai Kazys Bradūnas ir Antanas Gusaitis. Abu kūrėjai su didele praeitimi, su našia kūryba, su išliekančiais kūrybos veikalais.

Bernardas Brazdžionis

Vaivorykščių tiltais

Į širdį renku aš pavasario džiaugsmą,
Į širdį rudens vėjų raudą renku –
Ir viltį ir nerimą, laimę ir skausmą
Ir akmenis žemės vingiuotų takų.

Ir, miela, pas liūdną vidurnakčio vingį
Sustoji staiga sulaikyta širdies,
Ir grįžta aidai, metų žingsniuose dingę,
Ir kužda lyg balsas aušrinės žvaigždės.

Į širdį renku aš pavasario žiedus,
Kad jie vidury sidabrinės žiemos,
Vasarvidžio saulei į naktį nuriedus,
Pavasario sapną tau skleistų namuos.

Ir, miela, pas tolimą Nemuno vingį
Sustoji staiga sulaikyta širdies,
Ir grįžta veidai, metų sutemoj dingę,
Ir spindi atošvaistė šiaurės žvaigždės.

Į širdį renku aš rudens gruodą skaudų,
Tavęs kad kely nesužeistų įsiai,
Kad tavo gyvenimo gedulo raudą
Aš savo širdy numarinčiau patsiai.

Ir rudenį – grįžta pavasario viltys,
Ir žiemos – vėl vasarų žydi žiedais,
Ir vėl-per bedugnę vaivorykščių tiltais
Eini, kaip svajonėseėjus kadais.

Poezijos dienose šiais metais kaip tik buvo pagerbtas poetas Kazys Bradūnas, sulaukęs 70 metų amžiaus, o taip pat ir Antanas Gustaitis, atšventęs 80 metų.

Kaip minėjau, šias Poezijos dienas organizavo Rašytojų draugija, vadovavo jos pirmininkas rašytojas Česlovas Grincevičius, kuris aptarė šių poetų kūrybą ir nueitą gyvenimo kelią.

Poetai Kazys Bradūnas ir Antanas Gustaitis skaitė savąją kūrybą. Papasakojo įdomių nuotykių iš savo gyvenimo bei kūrybos.

Poezijos dienų organizatorius ir pravedėjas virš dešimtmečio ir buvo poetas Kazys Bradūnas, tik šiais

Buvusiam ilgamečiui Sydnejaus Lietuvių klubo valdybos pirmininkui, klubo garbės nariui

VYTAUTUI SIMNIŠKIUI

mirus, giliame liūdesyje likusią žmoną Tanią ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Sydnejaus Lietuvių klubo valdyba

A. A. VYTAUTUI SIMNIŠKIUI

mirus, jo žmoną Tanią ir gimines skausmo valandoje giliai užjaučiame.

Marija ir Gediminas Umbražūnai
Oatley, NSW.

metais tuo pareigos atiteko Lietuvių rašytojų draugijai. Technškai daug prisidėjo jaunimo centro moterų klubas ir Jaunimo centro vedėja Salomėja Endrijonienė. Visai programai vadovavo Rašytojų draugijos narys Rimas Vėžys.

Įdomią meninę programą atliko komp. Darius Lapinskas, pagal K. Bradūno eilėraščių skūres melodijas dainoms, kurias dainavo Laima Rastenytė-Lapinskienė.

Tai tik trumpomis užuominomis stabtelėjome šių metų Poezijos dienose. Jos buvo turtingos kūrybiniais polėkais, patys poetai pasirodė su savąja prasminga kūryba, o kalbėtojai išsamiai aptarė pačius kūrėjus, jų kūrybą ir kūrybos lobių svarbą lietuviškajai išeivijai.

Stebint išeivijos lietuvių kultūrinį gyvenimą vis tik tenka pasidžiaugti, kad mūsų kūrėjai – poetai ir beletristai nestokoja energijos, ryžto ir savuosius talentus atiduoda savajai tautai ir lietuviams, pasklidusiems plačiame pasaulyje.

Tad turime sutikti su mūsų žymaus publicisto Bronio Railos teigimu, kad kūrybai ir kūrėjui turime atiduoti pirmumą, nes tik jų dėka ilgiau išliks gyva ir lietuviškoji išeivija.

Lietuvių Bendruomenei ir Kultūros Tarybai bei jos dabartinei energingajai pirmininkei Ingridai Bublionei tenka nuoširdžiai padėkoti už nors ir kuklią, premijomis skiriamą kūrėjams paramą, o taip pat ir turtingajam "dėdei" Lietuvių Fondui, kuris remia kultūrinę veiklą, skirdamas tam reikalingą nemažą sumą pinigų.

Premijų šventės, Poezijos dienos, kūrėjų pagerbimai ir sudaro progą giliau pagalvoti ir apie mūsų kultūrinį lobius, apie jų prasmingumą ir apie kūrėjų gyvenimo sąlygas, kuriose jie savo gyvenimo dalį atiduoda mūsų tautinei kultūrai.

Rašytoja Agnė Lukšytė – Meiliūnienė, Mūsų Pastogės bendradarbė, Sydnejaus lietuviškos radijo valandėlės ko – ordinatorė.

TRUMPAI
IŠ VISUR

Taivano ministerių kabinetas nusprendė kreipti valstybės santvarką arčiau prie konstitucinės demokratijos, panaikinant nuo 1949 metų galiojančius karo stovio įstatymus.

Sovietų žurnalas Ogoniok pirmą kartą Sovietų S-goje paskelbė pilną Stalino praveisto valymo kariuomenėje statistiką. Tarp 1937 ir 1939, antrojo pasaulinio karo išvakarėse, iš 5 maršalų likviduoti trys, iš penkių armijų grupių vadų irgi trys. Likviduoti visi 10 armijų vadų, 50 korpusų vadų (iš 57), 154 divizijų vadai (iš 180) bei 401 pulkų vadas (iš 456).

Žurnalo Ogoniok nuomone, Kruščovo pravesta akcija prieš Stalino asmens garbinimą buvo nepakankamai gili ir daug kas liko neatskleista viešumai.

Estas Karl Linnsas, neseniai amerikiečių išduotas Sovietams, liepos 2 d. mirė Leningrado ligoninėje. Apšauktas karo nusikaltėliu, jis buvo JAV deportuotas už emigracijos įstatymų pažeidimą. Sovietų teismas jį 1962 m. buvo už akių nuteisęs mirties bausme.

Sovietų žiniomis, 67 metų kalnio mirties priežastimi buvęs širdies veikimo sutrikimas.

Jo 3 mėnesius užtrukusios bylos prancūzų teismas nuteisė Klaus Barbie, buvusį Lyon miesto Geštapo viršininką, kalėti iki gyvos galvos už nusikaltimus prieš žmogiškumą.

Richard Branson ir Per Hindstrand su šilto oro balionu perskrido Atlantą iš Amerikos į Europą.

Nepasisekus nusileisti šiaurės Airijoje, jų balionas įkrito į jūrą prie pat Škotijos krantų, bet abu vyrus pasisekė išgelbėti.

Buvęs Etijopijos šalpos komisijos pirmininkas, Dawit Giorgis, apkaltino Etijopijos diktatorių plk. ltn. Mengistu Haile Mariam bei jo vadovaujamą marksistinę Vyriausybę dėl bado krašte, nusinešusio į kapus virš milijono žmonių. Vyriausybė švaistė milijonus revoliucijos sukakčiai švesti, grasindama sankcijoms visiems, kurie skels gaudus apie bādą.

Tik Dawit Giorgis pakviesti BBC televizijos atstovai parodė pasauliui tiesą ir privertė Etijopijos vyriausybę pripažinti, kad siaučia badas. Pernal Dawit Giorgis pasitraukė iš Etijopijos į laisvąjį pasaulį.

Austrijos prezidentas Kurt Waldheim aplankė Jordaną, karaliaus Huseino pakviestas. Priėmimo iškilnėse dalyvavo didžiųjų valstybių ambasadoriai, bet jas boikotavo JAV ir Australijos diplomatai.

Korėjos vyriausybė paskelbė eilę reformų, kad apraminti studentų vadovaujamą masinį civilinio pasipriešinimo sąjūdį. Pažadėti tiesioginiai prezidento rinkimai, amnestija politiniams kaliniams, autonomija universitetams, laisvė spaudai ir politinėms partijoms.

Afrikoj nuskendo reguliarai kursuojąs laivas Luapula upėj su 320 keleivių. 20 skenduolių ištraukta, bet nėra vilties surasti 300.

Bijau, kad nėra žmogaus, nepatyrusio apkalbų purvo: žino jis apie tai ar ne, priklauso nuo to, kokie žmonės jį supa – aukštos dvasinės kultūros ar menkystos, kuriems taip ir knieti tai, ką išgirdo, tiki tuo ar ne, persakyti, padauginti ir kaip tą aplipusi sniego kamuolių su pasigardžiovimu pateikti visiems, kas tik parodo bent menkiausią norą jo klausytis. Deja, klausytis jo mėgstama. Jis lyg ir apsidraudžia išdardamas: "Tik niekam nesakyk", iš anksto žinodamas, kad tas, kuriam nuo jo žodžių smalsiai užsidegė akys, tuoj persakys kitam. Ir kai pagaliau žinia pasiekia adresatą, jam plaukai piestu atsistos...

"Tik niekam nesakyk"

Bet labai dažnai būna ir kitaip. Tikras draugas, nelaukdamas sniego grūties, persergės tavę, atvers akis į tą, kuriuo neapdairiai pasitikėjai, kuris, dėdamasis tavo bičiuliui, sąmoningai ar dėl moralinių stabdžių stokos, išdrįso mesti akmenį į tavę. Tokį žmogų mes tikriausiai tuoj pat išbraukiame iš artimųjų tarpo, nė kiek savęs nenuskriausdami, tik aspsivalydami nuo akimi nematomo purvo.

Žinoma, žodis žodžiui nelygu. Kartais ir visai be blogos valios, ribojami savo įpročių, dvasinės kultūros, interesų, garsiai pasigendame jų kituose, neapdairiai, per daug kategoriškai reikalaujame elgtis taip, kaip elgamės mes patys, mums nepriimtina poelgi prikaldami prie gėdos stulpo. Ar neturėtume būti tolerantiškesni, pasigilinti į kito elgesio motyvus, suprasti juos, pagaliau akis į aki išsiaiškinti, kas iš mūsų teisus.

Apkalbomis dažniausiai kaltinamos, moterys. Žinoma, mėgstama, labai mėgstama jos panarstyti pažįstamų bei pusiau pažįstamų kaulėlius. Manau, kad dėl apkalbų, kurios atsikreipia į jas pačias, ir kalbos jos pačios: ar ne per dosniai pirmam pašaltikuiam mes pasakojame apie savo gyvenimo intymias ir mažiau intymias smulkmenas, detalizuojame ir mėsiname savo santykius bei konfliktus su vyru, vaikais, mairčiomis? Žinoma, kartais reikia ir hori su kuo nors pasidalinti nuoskaudu, nerimo našta, tik ar visada tai būna žmonės, kuriems gali tikėti taip kaip savimi. Jei ne – geriau tylėti. Atsitiktinis, tariamas, apsimečius draugas blogiau už tau priešiskai nusitelkusi žmogų. Bet gyventi ir drebėti, ar tavęs neapkalbės, irgi turi būti sunku.

Vertinu žmones, kurie sako tiesą į akis. Ir darbe, ir po jo. Tada gali priimti ar atmesti, paaiškinti ar daryti išvadas. Bet nėra nieko baisiau, kai tu net neitari esąs apkalbų objektas, o tulžingų žodžių srautas liejasi, siūbuoja kaip liūnas aplink tavę. Žmogus, kuris sako tuos tulžingus žodžius, net nepagalvoja ar tiesiog neturi pilietinės drąsos pasakyti: "Tu darai negerai. Pasistenk, pasimokyk, padaryk išvadas". Ne, jis kalbės, kad tu negalvoji, nesimokai, nedarai išvadų, kitiems, tu net nežinai, o tie kiti vietoj to, kad apgintų, pasakytų – ne, taip negali būti – ateis ir tau šnipstels į ausį – apie tavę sakė...

Būtų ne taip sunku gyventi, jei nebūtų kreipiama tiek dėmesio į atsitiktinių žmonių replikas, užuominas, reikšmingus nutylėjimus.

Bet kaip baisu, kai žmogui reikia įrodinėti, kad jis yra jis. Teisininkų žodyne yra terminas "nekaltumo prezumpcija" – neįrodei, kad žmogus kuo nors nusikaltes, tavo parodymai nieko neverti. Ir mažų mažiausiai keista, kai kokio nors atsitiktinio prašalaičio žodis kai kam daugiau lemia, nei žmogaus, su kuriuo jis dirba, gyvena, bendrauja, elgesys, kasdien įrodantis, ko yra vertas. Uždėjo antspaudą – ir prilipo purvina dėmė. Plauk neplovęs, jį jau išigėrė į tavo vyro, žmonos, draugo, bendradarbio sąmonę ir giliai įleido daigus.

Tačiau liūdniausia turbūt tai, kad neretai žmogus, niekindamas ir apšnekėdamas kitą, net nesijaučia darąs ką nors smerktina, jis iš savo tariamųjų, giliai įsijautusių aukštybių mano turįs teisę diktuoti savo požiūrį, savo nuomonę apie visus ir viską. Pavadinai jį gandonešiu – pasipiktins iki širdies gelmių. Nežinau, ar jam pakaktų savikritiškumo bei blaivaus mąstymo, kad pagaliau atsivertų akys pažūrėti į save taip reikliai, kaip jis žiūri į kitus. Ir jei atsivertų, ar sustabdytų jį nuo tolesnių neapgalvotų žodžių, žiūrėjimo pro mikroskopą į visus aplinkinius – bene žengs jie mažytį žingsnelį į šalį nuo įprasto kelio, bene tars jie žodį, kuris, mikroskopo padidintas, virs tuo akmeniu, taip patogiu sviesti atgal į jį tarusįjį. Kaip būtų gera, jei visų pirma mes išmoktume saugotis patys savęs, savo neapgalvotų žodžių.

Rūta B.

DVI SIBIRO UPĖS

Sovietų mokslininkai sako, kad Sibiro upių vagų nukreipimas į sausas centrinės Azijos lygumas galbūt bus prarastas nežinot, to, kad sovietų Politbiuras praėjusiais metais, rugpjūčio mėn., nutarė atsisakyti šio projekto.

Sovietų Mokslų Akademijos padalinio – "Instituto Vandens Programoms" vyriausia galva Grigory Voropajev pareiškė, kad Politbiuras tą projektą atidėjo į šalį keleriems metams; maždaug iki 1990 m., bet jo neatsisakė.

Šiame projekte, sukeliančiam daug pasipriešinimo, yra numatyta pastatyti 2,550 kilometrų kanalą, kuriuo tekės vanduo iš Ob ir Irtyš upių, esančių Sibire, į lygumas Kazachstane, Uzbekistane ir Turkmenijoje. Šios trys sritys randasi centrinėje Azijoje.

Daugelis vakarų ir net sovietų mokslininkų tuo projektu labai susirūpino. Ob upė Sibire yra visam pasauly žinoma ketvirta upė.

Ob ir Irtyš upių vagų nukreipimas į kitas sritis pakeistų šiaurinės srities klimatą.

Komunistų partijos vadai iš centrinės Azijos labai trokšta to projekto įvykdymo, nes ši sritis stokoja vandens ir yra neįmanoma pakelti žemės ūkio gamybą norint išmaitinti nepaprastą daugybę žmonių minėtuose centrinės Azijos kraštuose.

Anksčiau buvo sumanyta pakreipti upių vagas iš Rusijos šiaurės į sausesnes pietų vietas, bet tam stipriai pasipriešino ekologai ir sovietų rašytojai sakydami, kad bus užtvindyta šimtai senų bažnyčių ir vietovių, bylojančių apie gliaulą senovę. Tuo būtų sunaikinta Rusijos kultūros širdis. Taigi Politbiuras pernai atsisakė šio projekto.

A. A. Sabinai Prišgintienei

mirus, jos dukrą Kristiną likusią vienšią skausme, nuoširdžiai užjaučiu.

Bronius Šidlauskas Marrickville, NSW.

M. B. Stankūnienė

Melžėjos

Mūsų bendravimas ir bendradarbiavimas su visame pasaulyje išsiskleidžiančiais lietuviais vyksta įvairiais pavidalais. Rinkomės klausytis ir gėrėtis dainininkais atvykusiais iš Lietuvos, Europos ir Jungtinių Amerikos Valstybių. Džiaugėmės jaunatvišku gaivališkumu parodytu iš Los Angeles atvykusio Spindulio ansamblio, juokėmės karta su vieno žmogaus teatru Vitalio Žukausko asmenyje, didžiavomės amerikiečiais lietuviais krepšininkais jų pergalingo tūro metu. Visai neseniai gėrėjomės jaunomis Amerikos lietuvaiteis kanklininkėmis.

Magdalena Birutė Stankūnienė mus perkels į kitą bendravimo plotmę: akivaizdų meną. Liepos 26 Melbourn Lietuvių namuose, sekmdienį, popiet, Bendruomenės kambaryje įvyks jos spalvotos grafikos darbų rinkinio pristatymas.

Magdalena Birutė Stankūnienė yra JAV-bėse, Čikagoje gyvenanti menininkė. Kūrybinį savo darbą pradėjo meno studijomis St. Martin akademijoje Londone, Anglijoje, kur ji gyveno pirmąsiais pokario metais. Atvykus į JAV, meno studijas tęsė dailininko Kaupo dailės studijoje, Viktoro Petravičiaus grafikos studijoje ir veterano dailininko Adomo Varno globoje.

Taip pat studijavo Meno Institute Čikagoje ir baigė Dailių Menų Akademiją. Jos vienos darbų parodos buvo Čikagoje, Klivelande, New Yorke, Torontė ir Vilniuje. Su kitais menininkais ji dalyvavo grupinėse parodose, laimėdama kelias premijas už savo grafikos darbus. Nesiribodama grafika, Magdalena Stankūnienė pasireiškė ir kitose meno formose: stiklo mozaikoje, kolaže ir tapyboje.

Melbourne matysime Magdalenos Stankūnienės spalvotos grafikos rinkinį, atstovaujantį kūrybinį menininkės laikotarpį tarp 1970 ir 1983 metų. Jos darbų temos – Lietuvos kaimo žmonių dienos su rūpesčiais, džiaugsmiais ir darbais. Pati kilusi iš arti Marijampolės esančio Šunskų kaimo. Magdalena Stankūnienė savo kūriniuose perduoda Lietuvos kaimo

laukų ir namų ruošos darbus sau charakteringu stiliumi, ryškiomis spalvomis, nekaltu primityvumu... Šiais darbais menininkė kviečia mus kartu su ja grįžti į jos vaikystę, į jos gimtąjį kaimą. Ji išveda mus kartu su artojais į laukus džiaugtis pirmais pavasario spinduliais, ji palieka mus su piemenėle ganančia žąsis. Veda mus per pievą, kur moterys baltina drobes.

Magdalenos Birutės Stankūnienės darbuose jaučiasi pagarba Lietuvos kaimo žmonėms, ypač moterims. Retkarčiais pasirodę vyrai yra tik šešėliai. Moteris ir jos santykiavimas su aplinka dominuoja dailininkės tematika.

Melbourne matysime virš dvidešimtis spalvotų Stankūnienės darbų. Juos dailininkė padovanojo VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizacinio komiteto pirmininkui Henrikui Antanaičiui, kai pastarasis kongreso reikalais lankėsi JAV. Visi darbai yra gražiai įremuoti po stiklu ir bus parodomi visuomenei. Visas už paveikslus gautas pelnas bus naudojamas kongreso ruošos reikalam.

Melbourne parodą organizuoja Dainutė ir Viktoras Simankevičiai. Vėliau Magdalenos Birutės Stankūnienės darbų rinkinys bus išstatytas Sydneyje ir Adelaidėje.

J. Mašanauškas

L I K I M O

Š N A B Ž D E S Y S

Nekaltinki mane! –
Žilą naktį šnabžda man likimas.

– Neišmetinė!
Laimę sau pati pasirinkai.

Siūliau auksą,
Siūliau garbę tau
Ir grožį...

Tu prašei tikrai širdies. –
Nekaltinki mane,
Kad vien tik atminimai
Tylutėliai grįžta
Vienumoj nakties!

Neišmetinė man,
Kad širdis tau plyšo,
Kai po senais kryžiais
meilę palikai!

Pajauta

SPORTAS

LIETUVOJE

SPORTINIS GYVENIMAS

Atvertus vilniškio "Sporto" gegužės mėn. 9 d. antrą psl., į akis krinta nepriklausomos Lietuvos krepšinio rinktinės nuotrauka bei ilgas A. Bertašius (LTSR sporto žurnalistų federacijos nario) straipsnis "Tai buvo prieš 50 metų". Be abejo, autorius jame supažindina skaitytojus su 1937 m. mūsų pergale Rygoje, laimint Latvijos sostinėje Europos krepšinio meistro vardą. Taip pat malonu, kad A. Bertašius šiandieninį Lietuvos krepšinio pergalę kelia pradedant nepriklausomos Lietuvos gyvenimu, primindamas 1933 m. pastatytus Kūno Kultūros Rūmus ir gautą krepšinio pagrindą iš JAV lietuvių. Teisingai autorius rašo, kad 1939 m. antroje Europos pirmenybėse Rygoje mūsų rinktinė nebuvo laikoma favoritu, kadangi Lietuvos krepšininkai nebuvo laimėję nė vieną tarpvalstybinių rungtynių.

Apžvelgęs tolimesnę pirmenybių eigą, mūsų šiuo pergalės bei laimėto Europos meistro vardą 1937 m. ir 1939 m. Kaune, A. Bertašius primena, kad Lietuvos krepšininkai nudžiugino savo gerbėjus antrą kartą pastatytoje Kaune naujoje erdvioje halėje, "kurios auksinį jubiliejų atšvėsime 1899 m. (Šioje halėje ir dabar vyksta SS-gos krepšinio ir rankinio pirmenybės - K.B.). Savo straipsnį Sporto žurnalistų federacijos narys baigia šiais sakiniiais: "Vertinant 1937 metų pergalę, galima tvirtinti, kad šis laimėjimas paskatino siekti naujų aukštumų. Todėl nenuostabu, kad mūsų respublikoje dabar gyvena ne tik šalies ir Europos, bet ir olimpiniai bei pasaulio čempionai".

Sveikiname A. Bertašių už tokį objektyvų straipsnį, kuris davė progą jau po karo gimusiems sporto mėgėjams susipažinti su laisvos Lietuvos sportiniu gyvenimu, labai dažnai atvaizduojamu tik tamsiom spalvomis.

Iš futbolo gyvenimo reikėtų pasidžiaugti gražiom Vilniaus Žalgirio pergalėmis. Paskutinės žinios praneša, kad vilniečiai nugalėjo Minską 2:1, ir po šios pergalės atsidūrė aukštosios lygos pirmenybių lentelėje trečiojoje vietoje. Gaila, kad TASS-as, perduodamas užsieniui rungtynių pasekmes, "Žalgirį" rašo didžiąja "J" raide, greičiausiai prisitaikydamas prie ang-

liško žodyno. Juokingai "Jalgiris" skamba vokiškose sporto laikraščiuose. Trečioje lygoje Klaipėdos Atlantas taip pat žygiuoja su pergale, laimėdamas iš eilės taip pat trejas rungtynes. Lietuvos futbolo pirmenybėse po trijų susitikimų pirmoje vietoje žygiuoja Vilniaus "SRT" ir Kauno "Kelininkas" prieš lygos naująją Tauragės "Taurą".

Europos rankinio taurę iškovojo Kauno Granitas, nors Madridė buvo sužaidęs su vietas "Atletico" 23:23, baigdamas atsigriebimo susitikimą Kaune taip pat 18:18. Tačiau kauniečiai pelnė daugiau įvarčių išvykoje, tad pagal nuostatus jie tapo taurės savininkais. Ta pačia proga norėčiau sustoti ties komandos kapitonu ir SS-gos rinktinės žaidėju Valdemaru Novickiu. Jam žaidžiant SS-gos rinktinėje užsienyje, jo pavardė rašoma Novickij. Pasirodo, kad jis gimęs Šalčininkuose. Šis miestelis ir Elišiskės - tai Lietuvos lenkų tvirtovės.

Smalininkuose įvyko metikų dienos. Čia puikiai (juk tik sezono pradžiai) pasirodė B. Viluckis, numetęs kūjį 79,40 m, V. Kidyskas diską 65,80 m ir S. Kleiza, nustūmęs rutulį 20,50 m.

"Europos Lietuvis" K.B.

"Baltų Žirgų" varžybos

Šachmatininkai yra pirmieji Vakarų pasaulyje užmezgę ryšius su okupuota Lietuva. Buvo sutarta praveisti korespondenciniu būdu varžybas, kurios pradėtos žaisti 1986 metų kovo mėnesį dalyvaujant po 35 žaidėjus išsivijęs ir okupuotos Lietuvos komandose.

Išsivijęs rinktinės administratoriaus pareigose turnyrą praveda jaunas studentas, žurnalistas kartu ir aukšto įvertinimo šachmatininkas Andrius Kulikauskas, gyvenantis JAV-bėse. Po ilgų derybų šiam istoriniam ryšiui suteiktas vardas - "Baltų Žirgų" varžybos.

Iš prisiūsto varžybų biuletenio įdomesnės pasekmės. Kanadietis Ignas Žalys sužaidė lygiomis su šiauliečiu Anicetu Uogele antroje lentoje.

Tomas Jursa gyvenantis New Yorke irgi baigė lygiomis su Palangoje gyvenančiu V. Gelžiniu 18-je lentoje.

Pirmoje lentoje išsivijęs komandoje žaidžia Vytautas Palčiauskas (CA) su Donatu Lapieniu (Elektrėnai) Tre-

čioje vienintelis iš Australijos šiose varžybose Dr. Irvis Venclovas žaidžia su Viktoru Milvydu, gyvenančiu Vilniuje.

Penktoje Andrius Kulikauskas (CA) - Aloyzas Kveinys (Vilnius) jų partija po 9 ėjimų. A. Kulikauskas žaidžia baltais.

ALOYZAS KVEINYS VILNIUS

ANDRIUS KULIKAUSKAS JAV-BĖS (C A)

Buvęs Australijos lietuvių tarpe aktyvus šachmatininkas "Varpo" klubo narys Aleksas Baltutis dabar gyvena Kalifornijoje žaidžia devintoje lentoje. Jo priešininkas V. Sutkus - Vilniuje.

Įdomi situacija varžybų 24-oje lentoje kur žaidžia Kretingos klebonas Bronius Burneikis su D. Wajckus (CA)

Bronių Burneikį neseniai paminėjo Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika nr. 71 skyriuje "Žinios iš Vyskupijų" Kretinga. 1986 m. vasario 19 d. Kretingoje mirė Petras Paulaitis, 35 metus iškalėjęs sovietiniuose lageriuose. Per laidotuves ant jo karsto artimieji uždėjo trispalvį - tautinį kaspiną. Laidotuvių apeigas atliko kun. L. Šarkauskas. Kretingos klebonas kun. B. Burneikis, nors jis laidotuvių ir nedalyvavo, bet buvo iškviestas į Vilnių pas įgaliotinį P. Anilionį aiškintis dėl a.a. P. Paulaičio laidotuvių. Telšių vyskupas Antanas Valčius buvo priverstas raštu garan-

tuoti, kad tokie "nusikaltimai" nesikartos.

Grįžtant prie varžybų. Okupuotos Lietuvos sąstata yra gana pajėgūs žaidėjai pavz. tik jų penktoje lentoje žaidžia A. Kveinys 1986 metų Lietuvos šachmatų čempionas. Pagal pajėgumą, spėjama, ka šių varžybų laimėtoja, taps okupuotos Lietuvos komanda.

VI PLJ Kongresas

VI PLJK - SYNNEJAUS
SKYRIAUS SKELBTO AUKU
VAJAS REZULTATAI.

SARAŠAS ANTRAS

T. Amber	\$100
K. ir I. Bagdonavičiai	\$100
A. ir E. Šliogeriai	\$100
J. Kažemėkaitis	\$ 50
H. Karvelienė	\$ 50
E. Dryža	\$ 50
A. Dapšys	\$ 45
K. ir M. Eirošiai	\$ 40
B. ir S. Jarembauskai	\$ 30
S. Pocius	\$ 25
V. ir X. Šniukštai	\$ 25
V. Danta	\$25
A. Žilys	\$ 20
H. Keraitis	\$ 20
J. ir O. Grudžinskai	\$ 20
K. ir A. Pakalniakiai	\$ 20
V. ir K. Melnikai	\$ 20
M. Šeškus	\$ 20
J. Kušleika	\$ 20
R. Kalėda	\$ 20
A. Lokys	\$ 20
P. Daukienė	\$ 20
A. ir V. Skirkai	\$ 20
S. ir M. Butkai	\$ 10
B. Šidlauskas	\$ 10
V. Ljūga	\$ 10
V. Kauneckas	\$ 5

Šitame sąraše skelbiame \$895, viso gauta: \$3,595.

Švento rašto tyrinėtojų skelbimas.

VILTIS PO MIRTIES

VĖL BUS GYVAS

Paskelbęs mokiniams savo nutarimą, Jėzus vyko į Betaniją, į savo prietelių Mortos ir Marijos namus. Besiartinant, Morta pasitiko jį ir gana švelniai apibare dėjo, kad neatėjo, kol dar jos brolis buvo gyvas. Tuomet Jėzus pasakė jai stebėtinus žodžius, kurie nuaidėjo per daugelį šimtų metų, palinksmindami tūkstančius liudotojų, kurie sugebėjo suprasti stebėtiną tų žodžių prasmę, ir tikėjo, kad ateis dienos, kuriose įvyks Jėzaus pasakytieji žodžiai: "Tavo brolis prisikels". Jono 11:23.

Tai gi čia yra didžioji visų mirusiųjų Biblijos viltis, kad jie vėl bus gyvi. Jėzus nesakė Mortai: Neverk, tavo brolis nėra tikrai numiręs. Jis buvo numiręs! Savo mokytiniais Jėzus aiškiai pasakė: "Lozorius mirė", ir mes galime būti tikri, kad jis turėjo mintyje tą patį dalyką, aktualią mirti, kuomet kalbėjosi su Morta, todėl ramindamas ją, jis pasakė jai, kad jos brolis vėl bus gyvas, numirėlis bus sugrąžintas į gyvenimą.

Kelis šimtus metų pirm to pranašas Jobas teiravosi: "Argi numiręs žmogus vėl bus gyvas?" (Jobo 14:14) Yra svarbu pastebėti koks tikrybėje buvo Jobo klausimas. Jis neklausė: "Jei žmogus numiršta, ar jis yra tikrai numiręs?" arba, "ar žmogaus kūnui numirus pasilieka kas

nors gyvas?" Jobas žinojo, kad mirtis buvo tikrybė, baisi tikrybė. Jis žinojo, kad mirtis buvo bausmė. Jobas norėjo žinoti, ar mirusieji bus sugrąžinti į gyvenimą. Ar jis pats bus vėl gyvas? Jėzus atsakė tą klausimą Jobui, Mortai ir visiems, kurie bus noringi priimti tikrumą jo žodžių: "tavo brolis prisikels".

Tikėjimas, kad mirusieji bus kada nors ateityje sugrąžinti gyvenimui nebuvo kas nors nauja Mortai, nes ji tikėjo Senojo Testamento pažadams, siūlantiesiems tokią palaimintą viltį. Pranašas Jobas, paklauses: "Jei žmogus numiršta, argi jis vėl bus gyvas?" rado atsakymą, todėl pareikšdamas savo viltį jis sakė: "Per visą mano tarnavimo laiką aš laukiau, kol ateis mano persimaišymas. Tu šauksi mane ir aš atsakysiu tau, savo rankų darbui paduosiu dešinę". Jobo 14:14,15.

Jeremijo pranašystėje, kurioje kalbama apie viltį ir galutiną likimą vaikelių, kurie buvo nužudyti Erodo įsakymu Jėzaus gimimo metu, Viešpats kalba verkiantiems motinoms, minėdamas Rakeles vardą: "Štai ką sako Viešpats: tegul nutilsta tavo verkimo balsas, ir tegul tavo akys nebeašaroja, nes yra užmokėtas tavo vargus, jie sugrįš iš neprietelio šalies. Yra viltis tavo ateičiai, sako Viešpats, tavo vaikai sugrįš į savo ribas". Jer. 31:16,17.

Myli tiegia literatūrą gausite veltui. Rašykite: P. Bažinskas, 16 Burlington St., Holland Park, Queensland 4121

Mūsų Pastogė Nr. 27 1987. 7. 13 pusl. 7

Geelongo tautinių šokių grupė "Volungė" sporto klubo metinio baliiaus metu išpildžiusi kabaretinių šokių programą. Pirmoje eilėje iš dešinės grupės vadovė Birutė Liebich.

SYDNEJUJE

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Pavergtų Tautų savaitė Sydneyje bus atžymėta šia tvarka:

Maldos Diena už Pavergtas Tautas liepos 19 d., sekmadienį, 10.30 val. ryto Anglikonų Katedroje Sydney Square, prie Town Hall, George St.

Pamaldų metu giedos Sydneyjaus lietuvių choras "Daina" vad. Birutei Aleknaitei, vargonas Justinas Ankus.

Tautiečiai kviečiami dalyvauti pamaldose su tautiniais rūbais ir savo tautinėmis vėliavomis. To pageldauja organizatorius šių pamaldų, Katedros dekanas Lens Schulten. Po pamaldų numatyta vainiko padėjimas prie Nežinomo Karelvio kapo Martin Plaza.

Liepos 23 d. bus informacijos stalai visą dieną Sydney Square aikštėje prie Town Hall.

Turintys istorinės medžiagos apie mūsų krašto okupaciją ir genocidą, malonėkite paskolinti, pranešdami A. Giniūnui arba A. Kramiliui.

Vietoj demonstracijos, prie Sovietų Konsulato, tą dieną važinės vienas sunkvežimis po miestą, dekoruotas Pavergtų Tautų šūkais ir spalvomis.

Vakare kviečiame "išleisti" į kelionę Rusų laivą Alexander Pushkin tarp 5 - 6 v. vakare 23-7-87 iš International Terminal, Circular Quay.

Liepos 26 d. 3 val. p.p. Ukrainiečių salėje, Church St., Lidcombe, bus rodomas filmas "HARVEST OF DESPAIR" iš Ukrainos genocido. Taip pat kalbės vietnamietis žurnalistas Timothy Trin apie Sovietų karinių pajėgų įsigaalėjimą Vietname.

Išdėmėkite šias datas ypatingai pamaldas, įeigu australai mums jas organizuoja, tai parodykime jiems mūsų dėkingumą atsilankydami į jas.

Platesnę informaciją galite gauti pas Albina Giniūną tel. 787 4596 arba pas Pavergtų Tautų Komiteto atstovą A. Kramilių 727 3131.

A. Kramilius

NSW Lietuvių Bendruomenės atstovas Pavergtų Tautų Komitete.

• • • • •

Sydnejaus Lietuvių pensininkų klubas rengia Žiemos Balli liepos mėn. 23 d. ketvirtadienį, 12 val. Lietuvių namuose, Bankstowne.

Kviečiame svečius ir klubo narius. Maistas šiltas ir šaltas. Švediškas stalas - Smorgasboard.

Prašome užsiregistruoti, sumokant \$7 pas pensininkų klubo narius ir klubo raštinėje iki liepos 19 dienos.

M. Šidlauskienė - sekretorė

• • • • •

MIRĖ

V. SIMNIŠKIS

Liepos 3 d. staiga mirė Vytautas Simniškis.

Vėlionį plačiau paminėsime sekančiame "M.P." numeryje.

• • • • •

VIETOJ GĖLIŲ

pagerbdami

A. A.

Vytautą Simniškį

\$40 aukojame "Mūsų Pastogei".

Marija ir Gediminas Umbražūnai.

Oatley, NSW.

Vietoj gėlių pagerbdamas

A. A.

Sabiną Prišgintienę

\$15 aukojau "Mūsų Pastogei".

Bronius Šidlauskas Marrickville, NSW.

Mūsų Pastogė Nr. 27 1987. 7. 13 pusl. 8

MELBOURNE

Liepos 19 dieną 12 val. St. John bažnyčioje įvyksta iškilmingos mišios, pagerbiant mūsų tautos didvyrius Steponą Darių ir Stasį Girėną. Mišias organizuoja Liet. Karių Veteranų Sąjunga Ramovė.

[rodykime, kad mūsų širdyse dar yra išlikęs gyvas prisiminimas ir gausiai dalyvaukime jų pagerbime. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Ramovėnų dalyvavimas būtinas.

Vladas Bosikis

Ramovės v-bos' pirmininkas

DŽIUGO TUNTO VAKARONĖ

Šeštadienį, Liepos 18 d. 6 v.v. Melbourne Lietuvių namuose, bus šilta vakarienė ir laužo programa.

Įėjimas 5 doleriai

Vilkiukams, paukštytėms, aguonytėms ir gintarėliams 2 dol.

Užsisakyti stalus pas: Algį Šimkų 578-4319 ir

Loretą Čižauskaitę 370-5173

Rengėjai.

"Audros" vyr. skaučių būrelis.

P A D Ė K A

Pensininkų draugijos pirmininkui Juozui Petrašiūnui ir jam talkinusiems draugijos nariams, ypatingai Monikai Žiogienei, už ligonio fizinės aplinkos sutvarkymą, širdingai dėkojame. Išskirtinai nuoširdžiai šiuo atveju dirbo ir tebedirba M. ir V. Žiogai, kuriems mes esame labai dėkingos.

Melbourne Soc. G. Moterų Draugija

Geelonge

Traukitės, siaubingos vėtros! Kelią, klykiančios žuvėdros! Ten, toli už okeano, Lietuva, tėvynė mano.

Per vandenyno plotus, Per lygumas miglotas, Į kitą žemės galą, Lėk, paukšti metalo!

Geelongo Apylinkės valdybai sutikus, pranešama, kad Atlanto nugaletojų Dariaus ir Girėno minėjimą Geelonge ruošia Skautų Židinys šių metų liepos mėnesio 19-tą dieną, sekmadienį, sekančia tvarka:

9.30 val. ryto - šv. Mišios, St. John bažnyčioje, Nth. Geelonge, kurias atnašaus kun. Dr. P. Dauknys. Mišių metu giedos Melbourne dainininkių vienetas Svajonės. Po pamaldų vykstama į Lietuvii namus, kur bus pravedama tolimesnė minėjimo eiga. Pasivašinus kavute, pačio minėjimo tąsa prasidės 11.00 valandą. Paskaita skaitys svečias iš Melbourne inžinierius K. Miedažys. Meninę dalį išpildys Svajonės.

Po minėjimo bus galimybė pasivašinti karštais ir skaniais pietumis, kuriuos pagamins židiniečiai-tės.

Maloniai kviečiami visi Geelongo ir apylinkių lietuviai šiame minėjime dalyvauti ir prisiminti mūsų tautos didvyrius - DARIŲ IR GIRĖNĄ

Skautų Židinio vadovybė

AUKOS "BALTIC NEWS"

A. Meiliūnienė \$10

J. Mušcinskienė \$10

V. ir J. Venclovai \$10

Visiems nuoširdus ačiū

A. Giniūnas "Baltic News" atstovas

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 East Terrace, Bankstown
Tel. 708 1414

Liepos 23 d. ketvirtadienį, 12 val. pensininkų klubo

ŽIEMOS BALIUS

Klubo valdyba primena nariams, kad jau galima susimokėti nario

mokestį 87-88 metams klubo raštinėje.

Metinis mokestis nariui \$20. Associate - \$10.

★★★★★

SMORGASBOARD

Trečiadieniais nuo 6 iki 8 val. p.p. skanus patiekalas ir šalti užkandžiai.

Kaina tik \$ 4.00.

★★★★★

VALDYBA

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ PAMINKLO STATYMO ORGANIZAVIMO KOMITETAS

V. Martišius, J. Kovalskis, Eva Kubbos, Dr. B. Vingilis.

Australijos 200 metų sukakties proga Australijos lietuviai nutarė pastatyti paminklą - skulptūrą jos sostinėje Canberroje. Yra paskirta labai gera vieta centriniame parke. Šią skulptūrą matys ne tik vietos gyventojai bet ir turistai iš viso pasaulio. Ji stovės prieš dabar statomą didžiulį konvencijų centrą ir visiems primins apie mūsų egzistenciją Australijoje, bei mūsų okupuotą tėvynę Lietuvą.

Šiam projektui įvykdyti yra reikalingos lėšos. Kreipiuosi į visus Australijos lietuvius, Apylinkių valdybas, organizacijas, klubus ir draugijas šį projektą finansiniai remti. Nė kiek neabejoju, kad šį istorinį užsibrėžimą gausiai rems visi Australijos lietuviai.

Lėšoms teikti yra sudarytas komitetas iš Dr. Beniaus Vingilio, Mildos Bukevičienės ir Juozo Maksvyčio.

Visų aukotojų pavardės bus skelbiamos spaudoje.

Čekius ir laiškus prašau adresuoti:

"Australian-Lithuanian Bicentennial Gift."

Lithuanian Club, LTD. P.O.Box 205, Bankstown, NSW. 2200

Dr.B. Vingilis

Komiteto narys lėšų telkimui

PERTHE

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Pavergtų Tautų Laisvės Taryba ir Pasaulio Laisvės Lyga, Australia, liepos 19-26 dienomis ruošia Pavergtų Tautų Savaitę.

Liepos 19 d., sekmadienį, St. Mary katedroje ekumeninės pamaldos. Tautinės grupės su vėliavomis ir tautiniais rūbais renkasi šventoriuje 2.30 val. p.p. Pamaldų pradžia 3 val. p.p.

Liepos 26., sekmadienį, vainikų dėjimas prie žuvusių Karių paminklo, Kings parke. Dalyviai renkasi 2.30 val. p.p. Vėliau eisena prie paminklo ir vainikų dėjimas 3 val. p.p.

SYDNEJUJE

Dainos choras vad. Birutei Aleknaitei yra pakviestas giedoti St. Andrews anglikonų katedroje, Pavergtų Tautų savaitės pamaldose 19 d. liepos 10.30 val. ryto. Dainos choras vyksta į pamaldas autobusu nuo Lietuvių klubo 9 val.ryto. Tautiečiai gali naudotis choristų transportu. Skambinti A. Kramiliui tel. 727 3131.

Tradicinis Viduržiemio Vakaras įvyks šeštadienį 1 d. rugpjūčio. Lietuvių klube. Naujų, jaunų dirigentų paruoštos dainos, kurių tikimės atsilankys pasiklausyti plačioji Sydney visuomenė.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd. Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Redaktorius V. Augustinavičius

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown, N. S. W. 2200

Telefonai: Administracijos 682 - 6628, Redakcijos 70 - 3233

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožūra Rankraščiai negražinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako

Prenumerata metams \$ 25 Užsienyje paprastu pastu \$ 30

N, Zelandijoje (oro pastu) \$ 40 Užsienyje oro pastu \$ 55